

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

13. Točnost in pozabljivost.

Na šolski izlet so bili namenjeni. Vsi so bili točno na nogah in točno na zbirališču. A vsi so se nekam ozirali. Vsi v eno stran. Janeza Zamude še namreč ni bilo. Vedno je bil zadnji. Pa če bi bil samo med zadnjimi, bi mu bili odpustili. Ker je bil pa tudi vedno prepozen, je bil še drugim v nadlego.

Jej, pa Metka Mečkáč zraven! »Naša ura ne gre prav; je za deset minut zadaj. In pa tako dolgo niso skuhali.« Tako in podobno se opravičuje, kadar zamudi. Enkrat je ura morebiti res vzrok; desetkrat se pa Metka zlaže.

Pa še take cincarje moramo okregati, kakor so Tonče Obirač in Minka Morebiti. Obetata in obe-tata to in ono, pa si ne upata reči »ne«, pa tudi ne »da«, ampak se skrivata za »ne vem«, »morebiti«, »če bom utegnila«, »če me bodo doma pustili«. Doma pa še vprašata nič, ali smeta ali ne smeta.

Oj, France Skalar je pa drugačen mož! Kar reče, pa naredi; če obljubi, pa tudi pride. Točno ob uri je na mestu. Ko bo velik, ga bodo povsod radi imeli. Če bo uradnik ali rokodelec, vedno bo storil, kar je obljubil in kakor je obljubil.

Pozabljivost! Včasih je pozabljivost tudi na mestu. Pa le včasih. Poglejte! Peter Trpinec je bil jezen in hud. Njegovi tovariši so mu nagajali in ga dražili, da bi bila še svetniku potrpežljivost pošla. In kaj je dejal Peter? »Le čakajte! Vam bom že še

vsem pokazal!« Vseh skupaj se je že malo bal, vsakega posebej pa prav nič. Oni dan je pa srečal Janeza s Sračjega brda. Pa se ga ni lotil. Pozabil je na krivico; pravzaprav ni pozabil — odpustil mu je. Težko, a plemenito je bilo to delo.

Ni pa plemenito to, kar je storil Joža Rešetnik. Vso »šolo lepega vedenja« je prebral, pa je danes ravno tak, kakor je bil takrat, ko je začel brati. »Angelčka« je pa sproti vsega raztrgal. To pa ni plemenito delo! Pa ima vendar Joža Rešetnik več posnemalcev kakor Peter Trpinec.

In ni plemenito, kar dela Katra Trmec. V šolo je hodila in doma se je naučila tudi veliko lepega. Pa se jezi na šolo in še starše gleda postrani. Ni hvaležna. Te čednosti ne pozna; njeno srce je polno sovraštva. Tako dekle naj bi vedelo: vsaka, tudi včasih bolj trdo izgovorjena beseda je bila izgovorjena iz ljubezni do nje! Tega bi ne smela pozabiti, če bi tudi vse na svetu pozabila. Hvaležnost mora imeti v srcu prvo mesto.

Pri koncu smo zdaj z našo šolo. Dovršili smo drugi razred. Počitnic ne bo nič. Lepo vedenje moramo kazati povsod do konca dni. To zahteva Bog, to pa od vas terja' o tudi ljudje.

»Preveč!« ugovarja Mirko Šobec. Verjemite, da nič preveč! Le obilokrat preberite to, kar smo vam že povedali. Pa ne samo preberite; povprašajte tudi sami sebe: »Kaj sem pa doslej že dobrega storil, kaj hudega opustil?« Vsak teden en dan odločite za tako izpraševanje vesti. Premislite, v čem ste se pregrešili zoper lepo vedenje v preteklem tednu. Potem pa, kar je bilo napačnega, vprihodnje popravite! Kakor iztepemo obleko, da se izpraši, tako vrzite vi od sebe slednjo smet nedostojnega vedenja.

Nekaj moči, notranje, duševne moči je pa za to treba. A zato moč vam ne bo nikdar žal. Karkoli boste dobrega storili iz ljubezni do Boga in do bližnjega — vsaj ravno iz nje izvira vse lepo vedenje — vse, vse bo z zlatimi črkami zapisano v knjigi vašega življenja. Vaš lepí zgléd bo potegníl za sabo še druge, in z vašo pomočjo ter z vami vred bomo postali narod poštenjakov, narod vrlih mož.

Višemir France:

Za uboge ptičke.

Daste kaj za uboge ptičke?»

»Veš, Mimica, nimam nič denarja pri sebi.«

Mimica je žalostno povescila veliko, zeleno steklenico in je odšla po ulici, pokriti s snegom. Kajti padalo je vso noč, in visoke strehe mestnih hiš so bile pokrite z debelo sneženo odejo. Ptički so letali žalostno okoli, čivkali in prosili hrane. Zmrzovali so ves dan v velikih jatah, a ponoči so se gregli v dimnikih.

In zato se je napotila Mimica po mestu in je prosila za revčke.

Jaz sem poznal Mimico. Bila je majhna in bleda. Črne oči so gledale v svet zamišljeno in sanjavo. Imela je drobne, voščene ročice in kostanjeve lase. Oče ji je bil delavec v tovarni. Videl sem ga le, ko je zvečer prihajal truden od dela. Matere nisem poznal in ne vem, ali je umrla ali je bila bolna.